

Posamezne številke: Na-
vadno Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
časom naslednjega dne ter stane
mesečno po št. D 10.—, za ino-
semesno D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznico D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Naroda se pri upravi TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

plačana v gotovini

518 Knjižnica Lucija
Ljubljana

BOR

Posamezne številke: Na-
vadno Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

UREDNIK* O se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prtljaje, desno. Tele-
fon št. 24. Št. poslovalnice na
Št. št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, četrtek 28. septembra 1922.

Številka: 219.

Strah pred Slo- vanstvom.

Mi vstajamo — a vas je strah.
Askerc.

V javnosti sosednih narodov, zlasti
v italijanskem, nemškem in madžar-
skem tisku, se opaža sistematična pro-
tislovanska propaganda. Zadnje dni so
madžarski listi objavljali obširna raz-
motrivanja o ustanovitvi protislovan-
skega bloka. Blok bi ne bil sklenjen le
med državami, na diplomatičen način,
nosile bi ga tudi nacionalistične orga-
nizacije, da bi bil trdnjši in trajnejši.
Prvi korak k temu cilju je zveza med
madžarskimi in italijanskimi naciona-
listi, ki je že sklenjena stvar. Govorilo
se je tudi o pogajanjih z Romunijo.
Slednja vest se nam zdi najmanj ver-
jetna. Romunija dobro ve in zna, iz
kakega vzroka je član Male antante in
kaj ji nudi ta zveza. Res je, da ima
Romunija razračunavanje z Rusijo za-
radi Besarabije. Toda večji in težav-
nejši račun bi jo pač čakal, če bi se
Madžarska toliko ojačila, da bi imel
program danes vladajočega fevdalno-
militarističnega režima več izgleda za
izvršitev kot ga ima v sedanjih razme-
rah. Tudi če bi Romuni koncedirali bo-
doči demokratični Rusiji pravico do
Besarabije, bi jim bila zveza s Slovani
daleko koristnejša kakor pa lakajška
vloga v eventualnem bloku z ekspan-
zivno nemško reakcijo na čelu. Če bo-
do Madžari res nadaljevali svojo "ofen-
zivno politiko", kot je izjavil grof
Bantffy, se bodo morali začasno zado-
voljiti le z zavezništvom Italije, naj-
zvišjeje diplomatske zvitorepke. Jasno
je, da je to blok naperjen v prvi vrsti
proti Jugoslaviji, katere gospodarski
napredek je tudi za Italijane in Mad-
žare izven diskusije. Kakšne ugodnosti
pa bo imela ta sosednja prepirljivost
in trma za obe državi in oba naroda,
to je zelo problematično. Ugotoviti mo-
ramo, da so madžarski demokratični
krogi istotako kot oni Italijani, ki se
ne gibljejo v začaranem krogu fašis-
tskih snarj, prijatelji sporazuma
s Slovani. Tudi med Nemci, ki imajo
največ prirodnih vzrokov za ekspan-
zijo, se pojavljajo v zadnjem času res-
ne težnje za revizijo dosedanjih odno-
šajev med Nemci in Slovani. Vpraša-
nje je tedaj le eno: bo li v novi Evropi
zmagala trezna in zdrava demokracija,
ali pa se bodo vrstile reakcije pod to ali
ono krinko?

Srednjeevropsko Slovanstvo ne mo-
re že vsled svojega zemljepisnega po-
lozaja gojiti nikakih imperijalističnih
ciljev. Njegov osnovni program je:
pravičnost in pomirjenje. Zato je Mala
antanta, v kateri res prevladuje slo-
vanski vpliv, obrambna, nikakor pa
ne napadalna zveza. Protislovanski
blok z Italijo in Madžarsko, pozneje
morebiti tudi z Nemčijo, je očitno in
nezakrinkan pohod napadalcev na
slovanske narode, ki hočejo živeti v
miru in v svojih pravičnih mejah. Ta
pohod, zaenkrat pač še imaginaren, ni
nič drugega kot posledica strahu, ki ga
imajo bivši tlačitelji slovanskih ple-
men pred novo organizacijo Slovanstva
v srednji Evropi. Morda je v tem stra-
hu tudi tiha zavest o moralni premoči
Slovanov, ki hočejo napeljati tok zgo-
dovine na tir pravičnosti in postaviti
namesto imperijalizma in materijaliz-
ma slovanski idealizem!!

Slovanstvo je na pohodu z zastavo
miru in sporazuma. Protislovanstvo se
zbira v znamenju maščevanja in reak-
cije. Kateri tabor bo zmagal? To je od-
visno od razvoja političnih in gospo-
darskih razmer na vsem evropskem

Boj med Vatikanom in hrvatsko re- formno cerkvo?

Zagreb, 27. septembra. (Izvirno.)
Od petka sem se mudi v Zagrebu mon-
signor Pellegrinetti, papeški nuncij v
Beogradu. V Zagrebu ostane še do jut-
ri. Potem se poda v Ljubljano in ob-
išče škofa Jegliča, nakar se najbrže
vrne v Beograd. Nuncij je sprejel du-
hovščino mesta Zagreba. Obiskal je
predstavnik civilnih in vojaških ob-
lasti ter razne kulturne zavode. Naj-
bolj se je seveda zanimal za katoliška
vzgojevališča. Kazal je veliko zani-
manje za vsa vprašanja našega javne-
ga življenja, pri čemur mu je dobro
služilo znanje našega jezika. Včeraj so
se odzvali njegovemu povabilu Hrvat-
ski katoliški duhovniki, ki so pristali
tako imenovanega reformnega gibanja ali

hrvatske narodne cerkve. Razgovor z
nuncijem je trajal dve uri in je imel
namen, doseči spravo, ker se hrvatsko-
katoliško reformno gibanje vedno bolj
širi. Ker je nuncij zahteval, da se mo-
rajo reformisti zadovoljiti s tem, kar
je Rim že doslej dovolil, in ni hotel ni-
česar slišati o odobritvi hrvatsko-kato-
liške cerkve, ampak je zahteval abso-
lutno pokorščino, niso mogli posredo-
valci pristati na ponudeno intervenci-
jo nadškofa. Nuncij je na to izjavil, da
bo proti temu gibanju najostreje na-
stopil. Hrvatsko-katoliški reformisti
so vzeli grožnjo na znanje in izjavili,
da bodo odgovorili s še intenzivnejšo
akcijo ter bodo tako Rim prisilili, da
spremeni, kar v cerkvi ni v redu.

Kemal paša zahteva takojšnjo izročitev Tracije

Nove turške čete

v nevtralni ceni.

Pariz, 26. septembra. (Izvirno.)
»Chicago Tribune« javlja iz Carigrada:
Mustafa Kemal paša je odklonil
predlog, naj bi se Tracija do končne
odločitve postavila pod kontrolo Zveze
narodov ali Francije. On vztraja na
tem, da nacionalisti takoj prevzemo
Tracijo.

London, 26. septembra. (Izvirno.)
Reuter javlja iz Carigrada: Zastopnik
Kemalistov je izjavil, da sporočila za-
veznikov lahko služijo kot podlaga
razpravi, pridjal pa je, da klavzule
glede razorožitve morskih ozin, mar-
marnskega morja in gotovih delov Tra-
cije niso združljive s polnim izvrševa-
njem turške suverenosti, in je vztrajal
na zahtevi, da se morajo glede statuta
za morske čizne povprašati vse države
ob Črnem morju. Pristavil je, da mo-
rajo zavezniki ustaviti gibanje svojih
čet, če Turki ustavijo gibanje svojih
čet.

Carigrad, 26. septembra. (Izvir-

no.) Agence Havas poroča: Turška ko-
njenica, ki se je predvčeraj od Eren-
keja pod varstvom bele zastave zbrala,
se je danes vrnila v številu 2000 mož.
Britska kolona je zapustila. Čanak in
se utaborila na pol poti od Erenkeja.
Kolona je pripravljena na vse eventu-
alnosti.

London, 26. sept. (Izv.) Iz Cari-
grada poročajo: Razen turške konjenice,
ki je pri Erenkiju vdrila v nevtral-
no cono, je preskočil mejo tudi oddelek
pehote pri Bigaheri. Smatra pa se, da
je bilo to sklenjeno, že predno je dobil
Kemal paša povabilo zaveznikov in
da tega gibanja ni smatrati za priče-
tek napovedane ofenzive.

A tene, 26. sept. (Izv.) Ker je ve-
čina vlade odklonila predlog, naj se
povabi Venizelosa, da sodeluje v tež-
kem položaju za interese Grčije, je go-
spodarski minister Manas demisijski-
niral. Govori se, da bosta še dva druga
ministra podala ostavko.

Dr. Ninčič v ministrskem svetu.

Beograd, 27. sept. V sinočni seji
min. sveta je podal dr. Ninčič svoje
obširno poročilo o položaju na bližnjem
vzhodu ter o uspehih v Parizu in Lon-
donu. Opisal je razliko med angleškim
in francoskim stališčem in končni spo-
razum. Omenja izjavo bolgarskega
min. preds. Stambolijskega, da Bolga-

rija pričakuje našo pomoč, češ da se ne
bo več zanimala za Macedonijo, ako ji
pripomnimo do dosege avtonomije
Francije. Seveda bomo sodelovali na
konferenci, na kateri se bo vprašanje
rešilo. Mnenja je, da bi bilo dobro po-
slati v Galipoli detašman 150—200 mož
v znak solidarnosti z Veliko antanto.

IZ IRSKEGA PARLAMENTA.

Dublin, 26. sept. (Izv.) Reuter po-
roča: V Deileireanu je izjavil minister
za notranje zadeve, da je bila angleško-
irska pogodba podpisana pod silo in da
jo lahko irski narod vsak čas zavrže.

POLJSKO-AVSTRIJSKA TRGOV- SKA POGODBA.

Varšava, 22. sept. (Izv.) Danes je
sejm ratificiral poljsko-avstrijsko tr-
govinsko pogodbo, nakar je predsednik
zaključil zasedanje sejma.

CITA HOČE ZOPET NA MADŽAR- SKO.

Madrid, 26. sept. (Izv.) Agence
Havas: Podvzeli bi se imeli koraki, da
se dovoli razkrajici Citi bivanje na
Ogrskem. Če bi se — kakor je domne-
vati — tej prošnji ne ugodilo, bi se Cita
naselila v Kseresu ali v Algecirasu.

POVRATEK PREDSEDNIKA NA- RODNE SKUPŠČINE V BEOGRAD.

Beograd, 26. sept. (Izv.) Za pe-
tek pričakujejo povratka predsednika
narodne skupščine dr. Ivana Ribarja
v Beograd.

BREZUPNI POLOŽAJ ČESKE POR- CELLANSKE INDUSTRIJE.

Praga, 26. sept. (Izv.) Kakor po-
roča »Prager Tagblatt« iz Heba, bo
položaj porcelanske industrije koncem
tega meseca brezupen. Ta čas ustavijo
svoje obratovanje skoro vsa podjetja
te stroke, ki bodo morala pogasiti svoje
peči. Radi tega bo brez posla in kruha
okoli 17.000 delavcev.

BORZA.

Curie, 26. sept. (Izv.) Pariz 40.90,
Zagreb 1.80, London 23.64, Berlin 0.35 1/2,
Praga 16.60, Italija 23.—, Newyork
355.75, Dunaj 0.00 1/2, žig. krone 0.00 se-
dem osmin, Budimpešta 0.22 1/2, Varša-
va 0.06 1/2, Sofija 3.25.

kontinentu. Kakorkoli je danes slo-
vanski problem drugačnega značaja
kot je bil v preteklosti, je vendar jasno
nad vsaki dvom, da Slovanstvo pred-
stavlja pozitivno moč, ki bo odločevala
tudi v splošno evropskih zadevah. Od-
stranjenje obstoječih nesoglasij je le
vprašanje tesnejšega spoznavanja, ki
tudi že napreduje, saj še nikdar doslej
ni bilo tako živahnih stikov med odda-
ljenima narodoma, kakor so nastopili
danes na pr. med Poljaki in Jugoslo-
veni. Od razvoja razmer v Rusiji je od-
visno, kako se bo uredilo sodelovanje
med srednjeevropskim in vzhodnim
Slovanstvom za skupno obrambo proti
imperijalizmu in koliko skupnih točk
bo imela naša mednarodna politika.
Na Madžarskem tako kot v Italiji in
Nemčiji pa se jasno odraža naša ra-
stoča moč, naši uspehi. Gnev in mašče-
valni načrti zgodovinskih nasprotni-
kov Slovanstva, strah, ki ga kažejo
vedno očitneje — to so dokazi, da Slo-
vanstvo prehaja od literarnih doktrin
in navdušenih zdravij v realno življe-
nje, na polje politične in gospodarske
organizacije. Da,

...pa kaj tako hrumite,
Slovana se bojte!«

Na naslov višjega šol- skega sveta.

Celje, 25. septembra.

Naše srednje šole so doživle zopet
občuten udarec: ukinili so se vsi prosti
predmeti! Ne bo se poučevalo niti pet-
je, ki v velikih meri pomaga blaziti
mlada srca in ki se je baš na celjski
gimnaziji z velikim trudom po dolgem
času vsled neprestanega dreganja g.
ravnatelja popelje do neke višine; ne
bo stenografije, ki se je do sedaj pouče-
vala, katere važnost dandanes pač ni
treba povdarjati. Ne bo pa tudi grščine
kot prostega predmeta. Imamo realno
gimnazijo in absolutno ne uvidimo, za-
kaj bi se ne smela ukaželnim mlade-
ničem nuditi prilike, da se pripravijo
za študij, ki se mu hočejo po maturi
posvetiti. Mladino treba sploh čim bolj
zaposeliti, da ima tem manj časa za po-
hajkovanje, ki je izvor vseh grehov.
Zdi se nam, da imamo že preveč po-
osebljenih paragrafov na merodajnih
mestih; dovolj je že okostenelega biro-
kratizma! Professoreško društvo in ob-
činstvo, sedaj je na mestu vaša beseda
vložite svoj energičen protest.

Je že sploh nezaslišano, kako mače-
hovski se ravna z našo šolo; tu se zdi
vsak krajaec preveč, zahteva se pa ob
vsaki priliki, da naj bodo šole na viš-
ku. V velikem razredu se ne sme otvo-
riti paralelka, ker manjka — eden uče-
nec, kaj potem, če trpi ponk! Ni nikak-
šnih dotacij niti za fizikalne zbirke,
kemija se mora poučevati brez kemi-
kalij in eksperimentov, kar je nonsens.
Dotacij za knjižnice tudi ni. Kako se
pa naj izobrazuje profesor, kako naj
napreduje? Ali naj si sam kupuje knji-
ge, ko stane n. pr. Žigonov Prešeren
celih 240 K! Dijak naj čita; da, ali kaj?
Saj vemo, kako je avstrijska vlada do-
tirala slovenske knjižnice, pa je za voj-
ne še marsikatero »nevarno« knjižo
konfiscirala. Ali naj si dijak sam kupi
beletristično knjigo, ko si še šolske ne
more? Potem se še pa čudimo, da dijak
pri maturi pokaže tako pomanjkljivo
znanje v slovenščini, kakor ga ni ka-
zal niti za Avstrije. Literarna zgodovi-
na brez čitanja je mrtva! Če hočete
šolstvo povzdigniti, podprite materijal-
no v najizdatnejši meri, sredstva mora-
te najti, to zahteva ljudstvo od vas, ki
hoče dobiti šol Saj so menda šole za
ljudstvo, ne pa, da imajo posebljeni pa

red, je pričakovati zelo animiranega poteka veselice tega zelo priljubljene- ga društva. Saj pekovski pevski zbor, ki slavi letos 25letnico, je najbrž v ce- li naši državi edini pevski zbor te vr- ste. Začetek ob 14. (2). Vstopnina 4 dinarje.

m Kdor podpira okoliško kulturno delo, ta v nedeljo 1. oktobra na vesel- ici pevskega društva »Zarja« ne bode manjkal.

m Pouk v slovenski in nemški ste- nografiji se prične začetkom meseca oktobra. Oglasi: Razlagova ulica 15, pritličje.

m Prodaja konjev. 5 konjev se bo prodalo na javni dražbi dne 15. t. l. ob 9. uri popoldne na majhnem vežbali- šču v bližini Meljske vojašnice, k čemu- mur se vsi reflektanti tem potem pozi- vajo.

m Prijet postopač. Danes je arci- rala policija na Glavnem trgu nekega Franca Esiga, ki se je že par dni brez posla potikal po mestu. Možakar je že trikrat predkaznovan radi tatvine in je tuji lastnini nevaren. Policija ga je rešila skušnjave ter ga bo spravila v pristojno občino.

m Denarnico je izgubila v nedeljo na potu od Pokrajinske razstave do Vildenrainerjeve ulice natakara E- ma Domše. V denarnici je imela razne listine in 1000 kron denarja. Pošten najditelj naj izroči denarnico na poli- cijskem komisariatu.

m Tatvina. Šolskim sestram je izgi- nilo v pondeljek z razstavnega prostora nekaj razstavljenih vezenin v skup- ni vrednosti 3200 K. Tatice so izsledili in izročili sodišču.

m Ukraden pes. Potporočnika arti- lerijske podoficirske šole je bil izpred vojašnice ukraden njegov 10.000 K vreden pes. Pes je ruski hrt, črnosvitel barve z belo liso na grlu, ima dolg rep in sliši na ime »Boger«. Komur bi bilo o psu kaj znano, naj sporoči policijske- mu komisariatu v Mariboru.

m Tatvina dvokolesa. Mesarju in posestniku Antonu Stumpflu iz Slov. Bistrice je bilo med tem ko se je mu- dil v gostilniških prostorih, ukradeno z dvorišča hotela Halbwidl njegovo dvokoleso, znamke »Waffenrad« štev. 10.040. Kolo je črno pleskano ter ima skoraj popolnoma nove plašče. Pred nakupom se svari.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in izozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Cirkus »Drina«. V sredo 27. t. m. rokoborba. 1. par: Tšharre proti Se- mič. 2. par: Stokič proti Popovič. 3. par: Smisl proti Zanelatti. Amerikan- ska rokoborba Stenlay proti Efendi. — Boksanje: Tom Sajer proti Druženo- vič. — V slučaju slabega vremena se predvaja v Narodnem domu.

Kultura in umetnost

x III. umetniška razstava. Prosimo vse člane, ki še niso vzeli svojih slik, naj se zglase pri slugi lj. in mešč. šole v Cankarjevi ulici, kjer prejmejo svo- ja dela. P. t. gospoda, ki je kupila si- ke, jih dobi v pisarni pokrajinske obrt. razstave.

x Car in tesar. Komična opera v 3 dejanjih. Uglasbil G. A. Lortzing. Lortzing je ustvarjal kot gledališni igralec in ravnatelj iz svoje prakse; njegove opere imajo izdatno življensko moč. Ta leži tudi v priprosti in ljubez- nivi glasbi. Skoraj bode minilo sto let, kar je bil »Car in tesar« prvič (leta 1837.) uprizorjen; osvojil si je med tem časom malodane vse odre na svetu. Snov, katero obravnava, je zgodovin- ska. Car Peter Veliki je l. 1698 delal skozi 8 dni na ladjedelnicah v Saarda- nnu na Nizozemskem. Zapustil je to mesto, ker ga je prebivalstvo spoznalo. Pred in za Lortzingom je več sklada- teljev obravnavalo to hvaležno snov; vendar pri življenju je ostalo le Lor- tzingovo delo. Tudi naša večerajš. pred- stava je v celotni izpeljavi učinkovala na poslušalce, ter jih držala do konca v dobrem razpoloženju. Petra Miha- elova (Car Peter I.) je podal g. Arhipov ki razpolaga z lepo izsolanim glasov- nim materialom. Njegovo glavno to- pišče je pa vsekakor koncertna dvora- na. Zelo hvaležno je sprejelo občinstvo njegov samospev v 3. delu. G. Šimenca (Car Peter Ivanova) poznamo še izza

lanskega leta. Najboljše pa je svojo vlogo podal has in njegova igra je u- činkovala tudi na ostali ensemble. Vež- banje zbora v tretjem delu je bila lepo zaokrožena slička. polna življenja in humorja. Marijo, županovo nečakinjo je podala gđ. Suštarjeva. Ko bode razvijala več temperamenta in ko se bodo izgubili pevski nedostaki (zlasti postamento-nastavljanje višjih tonov) njenega in čepega glasovnega ma- terijala, bode postala simpatična pri- kazna na našem odru. Druge manjše vloge so zastopali g. Rasberger (admi- ral), g. Janko (francoski poslanik), g. Mikulič (angleški poslanik) g. Hara- stović (častnik) in gđ. Petkova (ime- terna ladjedelnica). Pevski ensemble so- listov v drugem dejanju, ki v muzikal- no-tehniškem oziru ne nudi težkoč, bi si želeli drugič v večji blagolasti. Predstava je vzbudila upanje na plo- donosno umetniško delovanje v tekoči sezoni. To je dokazal tudi lep anlavz s strani občinstva. Kapelnik g. Plecity je vodil muzikalni del s temperamen- mentom in s spretnostjo. Hvalevredno je, da zahteva takoj pred početkom muzikalne predigre s strani občinstva mir in pazljivost, in da ne prične prej, nego se je poglobilo nepotrebno šepe- tanje.

x Nušičev »Knez od Semberije« v Opatiji. Dne 8. t. m. je uprizorilo žens- ko društvo v Opatiji Nušičevo dramo »Knez od Semberije«, ki je uspela jako dobro. Kakor kaže se je čutila novega kulturnega dela tudi naša tužna Opa- tija.

x R. U. R. v Splitu. Splitsko Nared- no gledališče bo v prihodnjem letošnji sezoni znamenito delo češkega drama- tika K. Čapeka »R. U. R.« (»Rossums Universal Robots«). Poleg tega bo u- prizorilo to gledališče tudi znamenito dramo poljskega pisatelja Przybyszew- skoga »Sneg«.

Sokolstvo.

o Kolo jahačev sokolskega društva v Mariboru priredi 8. oktobra t. l. skup- no z art. podoficirsko šolo javen jahaš- ki nastop popoldan, zvečer pa zabaven večer v Narodnem domu. Načelstvo prosi narodna društva, da blagovolijo vpoštevati ta dan pri svojih priredit- vah.

o Poslovilni večer priredi Kolo jaha- čev sok. društva v Mariboru oficirske- mu zboru 4. tež. art. polka, ki odhaja v Zagreb, v četrtek, 28. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma in se k temu vabijo vsi člani Kola jahačev. Zdravo! Načelstvo.

Sport.

: Pededbor. V nedeljo se vrši pr- venstvena tekma »Maribor« : Svoboda ob 10. uri popoldne na igrišču »Mari- bor« v Ljudskem vrtu. Sodnik gosp. Frankl. Inspeksijsko službo ima g. Valček.

Objave.

§ Izobraževalno društvo privatnih nastavljenec v Mariboru. S 1. oktob. otvori Izobraževalno društvo priv. nastavljenec sledeče tečaje: Slovensčina za začetnike; slovensčina za nadalje- valce; slovenski tlesnopis za začetnike; slovenski tlesnopis za nadaljevalce; nemški tlesnopis za začetnike in na- daljevalce; cirilica in plesni tečaj. V- pisuje se dnevno od 18. do 19. ure v Slovenski ulici št. 8-I.

§ Veseji večer prirede pevci L. Go- derl, Ch. Lass, Edm. Pall in K. Rössel v Mariboru. Pevci so priznani umet- niki, ki s svojo izborna tehniko, z du- hovitimi spevi in s pomočjo svoje ko- mično-drastične mimike tako vpliva- jo na poslušalce, da se morajo ves večer smejati. Vstopnice se prodajajo pri Höfferju (Solska ulica.)

§ Mariborski bioskop od danes do nedelje samo pri večernih predstavah kino - balet. Nastop znamenite ruske plesalke Nadežde Karakine v naslednjih zanimivih plesih — Salo- me, smrt laboda, ruski poljski ples, ales- trist, Gavotte, Mazurko, katere bode ga. Kariakina plesala med odmori kino predstave. Ga. Nadežda Kariakina je v Ljubljani v gledališču »deveta de- žela« nastopala z velikanskim uspe-

hom. Poleg baleta se predvaja kino- drama »V rokah pogubonosne ženske«, prekrasna senzacijska drama z E- rih Kaiser-Titz v glavni vlogi. Zače- tek ob 12. uri. Popoldanska predsta- va od 19. uri se predvaja brez baleta.

Porotno sodišče.

Maribor, 28. sept.

Začetna slika ljudske morale iz Slov. Goric.

Umor v noči na Veliki četrtek.

Včeraj in danes se je vršila obsežna razprava proti 6 osebam, obtoženim radi umora. Zaslišanih je bilo 58 prič. Obtoženci so Anton Grafoner iz Ščavnice pri Sv. Ani v Slov. Gor., pos. sin, roj. l. 1902; Ivan Grafoner, nje- gov brat, roj. 1903; Marija Forst- müller, sestra prvih dveh, vdova istotam; Peter Zemljič iz Rožen- grunda, roj. 1891; Ciril Mihelič iz Ščavnice, posestnik, roj. l. 1888; Franc Zemljič, pos. v Rožengrundu, roj. 1879. Obtožba pravi: Anton in Ivan Grafoner sta v noči od 23. na 24. marca 1921, najeta od svoje sestre Marije in Petra Zemljiča, umorila moža svoje se- stre Antona Forstmüllerja. Ciril Mihe- lič je napravil načrt za umor, Franc Zemljič pa je na dan umora dal zaveti- šče Petru Zemljiču. Umorjeni Anton Forstmüller je bil dober človek, dober gospodar, dober sosed. Z Marijo Grafo- ner je bil njegov drugi zakon. S prvo ženo in njenim nezakonskim otrokom, ki je bil slaboumen, je lepo ravnal. Pr- va žena mu je umrla l. 1919. Dne 7. jul. 1920. se je poročil, star 55 let, s takrat 25 let staro Marijo Grafonerjevo in jo vzel tudi na soproset. Zakon je bil že od prvega početka nesrečen. Ona je imela ljubezensko razmerje s Petrom Zemljičem, s katerim je imela že leta 1919 nezakonsko hčerko Alojzijo. Ker pa niti ona niti Peter Zemljič nista imela premoženja, se nista mogla po- ročiti. Zato je sklenila se poročiti s starim, a premožnim Forstmüllerjem. Ze kot nevesta je govorila, da ne ženi »deda, ampak grunt in krave; treba bi bilo dedu kožo dol potegniti, pa Petro- vo gor, potem bi že šlo.« Seveda je tudi v zakonu nadaljevala spolno občevanje s Petrom Zemljičem, ki je stanoval pri svoji materi, Forstmüllerjevi sosed. To je bil povod večnim družinskim pre- pirom v Forstmüllerjevi hiši, Marija Forstmüller je povrh ravnala z možem kot s psom, mu ni dajala jesti, ga zmer- jala za »črnega psa«, ki ne spada v hi- šo, nego v hlev, puščala v nemar nje- govo perilo, da je bil ves ušiv itd. Ze prve dni po poroki se je preselil v kravji hlev. Njegova žena pa je s Pe- trom Zemljičem v drugič zanosila. — Forstmüller je končno 6. sept. 1920 vložil tožbo na ločitev zakona. Žena se ga je večkrat tudi dejansko lotila in poklicala še svoja brata, da sta šla na- dneji. Forstmüller je večkrat izrekel slufnjo, da ga bodo ubili. Ni upal več hoditi sam, v hlevu si je vedno podprl vrata in jih zapahnil od znotraj. Slut- nja se je uresničila. Na Veliki četrtek, 24. marca 1921 ob 1/5. uri zjutraj je so- sedova hči Alojzija Nasko šla k Sv. Ani k spovedi. Bilo je mrzlo. Ko je šla mimo Forstmüllerjevega hleva, je našla na svoje začudenje, da je odprt. Pove- dala je to sosedom. Našli so Forstmül- lerjevo posteljo razkrita, obleko na tleh v neredu, pred hlvom lužo krvi, v voznom košu nekoliko stran od hleva pa Antona Forstmüllerja, oblečenega samo v kratko srajco, vsega v krvi. — Vse je kazalo na to, da se ga je lotilo več oseb. Oropan ni bil. Imel je več ran na glavi z ostriro sekire, na levi temenici pa smrtno poškodbo z uhom sekire. Sekiro so tedaj dni pozneje našli v neki mlaki v bližini. Forstmüller- jevej rejenec Klemenčič jo je spoznal za last umorjenega. Sum je seveda takoj padel na njegovo ženo in njenega lju- bimeca. Na ženo že zato, ker ji je grozi- la sodbja za ločitev zakona iz njene krivde, vsled česar bi prišla ob vsako pravico do posestva. Krivdo njegove žene potrjujejo po pričali utriene nje- ne izjave, da bi želela, da zgine njen mož s sveta. Tudi pred umorom je iz- javila sosedu Genovefi, da bi dala 1000 goldinarjev onemu, ki bi njenega mo- ža ubil. Takih in podobnih izjav je več. Da se je tudi Peter Zemljič, ljubimec umorjenčeve žene, podobno izražal, da

bo »temu ljudiču vrt zavil« itd. potr- jujejo razne priče, med njimi celo nje- gov brat Franc. Preiskava se je vršila že lani, pa je bila radi pomanjkanja dokazov ustavljena. Ko sta se vdova u- morjenega in Peter Zemljič čutila var- ne, se je Peter preselil k nji in tam gospodaril. Ljudstvo, ki je bilo prepri- čano, da sta Forstmüllerja onadva s sveta spravila, se je spodtikalo nad njunim skupnim življenjem. Zato sta sklenila se poročiti. Vendar pa tega nista izvršila. Ljudstvo je trdno pre- pričano, da sta Marija Forstmüller in Peter Zemljič najela oba brata Grafo- nerja, ki sta umor izvršila; Ciril Mihe- lič je napravil za umor načrt, Franc Zemljič pa je dal svojemu bratu Petru v kritični noči umora zavetišče, da je mogel iz bližine opazovati izvršbo na- črta. Vsi obtoženci zanikajo. Peter Zemljič skuša dokazati alibi, a ga po- bija v tem Jožef Grafoner, ki pravi, da ga je na veliko sredo popoldne videl južinati pri bratu Francu Zemljiču.

Porotniki so z 8 od 12 glasov potr- dili krivdo Marije Forstmüller in Pe- tra Zemljiča, ki sta obsojena v smrt na vešalih. Glede ostalih obtožencev so porotniki krivdo zanikali in so bili vsi oproščeni.

Tako je končalo to porotno zaseda- nje, ki je prineslo 5 smrtnih obsodb in pokazalo, v kako globoko moralno ka- lužo je zabredlo naše ljudstvo.

Gospodarstvo.

g Mariborsko sošinsko poročilo. Na svinjski sejem dne 22. 9. 1922 so se pri- peljalo 279 svinj in 2 kozi. Cene so bile mladi prašiči 5 do 6 tednov 300 do 600 K, 7 do 9 tednov 900 do 1400, 3 do 4 mesece 1600 do 1700, 4 do 6 mesecev 2500 do 3600, 8 do 10 mesecev 3500 do 4000, 1 leto 5500 do 6600, polpitane za zakol 1 kg žive teže 60 do 65 kron. Koze komad 600 kron.

g Produktna borza v Novem Sadu. (Poročila J. J. Juga, pooblaščenega borznega posrednika). 22. sept.: baška pšenica (77—3%) 408 din., sremska pše- nica (77—3%) 410 din., baški ječmen (65) 350 din., sremski ječmen (65) 355 din., srbijanski oves (ab klenak) 300 din., baški in sremski oves a 300 din., baška kornuza 360 din., sremska kornuza 365 din., kornuza v zinu za januar 275 din.; moka št. 0 610 din., moka za ku- hanje 585 din., krušna št. 6 535 din., glavno zelje (baško) 125 din., bosenski orehi 700 din. Tendence nespremenjeno slaba.

Zlet srbskih kmetovalcev v Maribor in okolico.

Od 12. do 14. t. m. so si ogledali srbs- ki kmetovalci na svojem daljšem po- učnem potovanju po Sloveniji tudi naše obmejno mesto, razne gospodar- ske naprave ter zavode v Mariboru in okolici. Številno občinstvo iz vseh slo- vev jih je sprejelo ob prihodu na kolo- dvoru najpristnejše, narodne dame so jih obsule s cveticami, govorniki so izmenjavali pozdravne govore, kakor smo že poročali. Po kratkem oddihu v vinarski in sadijski šoli so si ogledali gostje pokrajinsko obrtno razstavo. — Skupnega obeda v Narodnem domu se je vdeležilo okroglo 120 oseb. Vrstile so se zdravice odličnih naših in srbskih mož. Nj. Veličanstvu kralju Aleksan- dru se je odposlala brzojavna udanost- na izjava. Ali nebo nam ni bilo milo; lilo je kakor iz škafa. Vendar se je program vršil dalje. Nasadi ter napra- ve vinarske in sadijske šole so gostom zelo ugajale. Pred pogostitvijo v treh okrašenih dvorinah zavoda se je pri- redila strokovna pukušnja osem raznih sortnih vin letnikov 1921. in 1920.; to je bila prva prireditelj te vrste, ki je naši navadni pivci pravzaprav ne po- znajo. Sledila je pogostitev, bilo je blizu 150 oseb, katerim so naše narodne dame, kakor prej v Narodnem domu, posvečale vso pozornost s preljubni- vo postrežbo. Moški zbor »Glasbene Matice« je prepeval izbrane pesmi ter tako v veliki meri pripomogel k lepe- mu vspehu prireditve v vinarski in sadijski šoli. Umljivo, da ni manjkalo ognjevitih govorov in zdravic. Tudi ta sestanek so počastile razni več narod- nih poslancev, okrajna glavarja,

mesnega župana, zastopnikov duhovništva in častništva mnoge druge ugledne ličnosti, med njimi odlični starosta mariborskih Slovencev iz Petrovega sela pod Kalvarijo, blagi sosed vinarske in sadjarske šole — dr. Pavel Turner. Naslednjega dne — po skupnem zajtrku v Vojki kavarni — se je vršil zlet v Ruše in Falo, koder so bili naši gostje nad vse lepo sprejemani in pogostevani. Vrhunec prireditve v Dravski dolini se je dosegel ob lepem vremenu v Rušah, v jugoslovenskem »majem Beogradu«, kjer se je vršil po skupnem ogledu prezanimive tvornice za dušik in elektrarne v Fali obed z ljudsko veselico, katero je oživiljal pevski zbor »Glasbene Matice« z mnogimi krasnimi pesmimi. Ob zvokih domače godbe je vesela množica plesala »Kolo« in druge pleske. Kakor je bil povsod pristen sprejem, ravno tako pristen je bilo slovo od srbskih bratov naslednjega dne na mariborskem kolodvoru, od koder so potovali zletniki preko Spilja v Ljutomer. Tako je tudi zlet v Maribor in okolico uspel nad vse pričakovanje lepo. Prepričani smo, da so srbski seljaki vzeli s seboj najboljše spo-

mine iz naših obmejnih krajev, kakor i mi nje ohranimo — te vrle zastopnike junaškega srbskega seljaštva iz slavne Šumadije — v trajno lepem spominu. K temu sijajnemu vspehu so pripomogli z bogatimi denarnimi prispevki v prvi vrsti naši denarni zavodi in privatniki, ki v svoji plemenitosti ne želijo biti imenovani; zato jim gre tem lepša zahvala in tem večje priznanje. Prisrčna hvala »Glasbeni Matici«, komandi podoficirske šole pa za prenočišča. Posebno hvaležno se spominjamo naših vrlih narodnih dam, ki so nam bile v največjo pomoč s svojim požrtvovalnim sodelovanjem pri vsem in povsod, koder smo spremljali brate Srbe. Iskrena hvala vsem drugim, ki so na katerikoli način pripomogli k prisrčnosti in sijaju tako obsežnih prireditvev prilično poučnega potovanja srbskih kmetovalcev v Maribor, Ruše in Falo.

Lokalni odbor za sprejem srb. kmet. v Mariboru.

Glavni urednik: Radivoj Rehar
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Učenec se sprejme v specialno trgovino. J. S. Glavni trg. 1814 4-1

Kuharico, dobro in pošteno, išče boljša družina brez otrok. Dobro ravnanje in lepa plača. Ponudbe je vposlati: Gospa Grete Krenfeld, Zagreb, Preradovičeva ulica 4, III kat. 1815 2-1

Išče se lepa, nemoblovanja soba v sredini mesta, če mogoče z električno razsvetljavo. Ponudbe na upravo tega lista pod št. 1817. 1817

Naznanjam, da se točilnica pod vejo v Počehovi z 2. oktobrom zapre. Obiskovalcem prisrčna zahvala. — Jerič. 1804

Kupim pianino in orkestrion Hotel Halbwidl, soba št. 8. 1812

Iščem stanovanje in hrano v mestu ali v okolici. Zrtvujem za to cel popoldan z kakim delom. Predpolden bi pa bil kot učenec v knjigovodstvenem tečaju. — Naslov vpravi lista. 1822

Mala oznanila.

Dva mala učenca se sprejmeta na stanovanje in hrano. Barvarska ulica 15, vrata 17 1816

Abonent se sprejme na hrano k 50 — nevno. Gostilna Tscheligi, Glavni trg. 1821

Več gospodov se sprejme na dobro hrano. — Naslov vpravi. 1823

Posestvo, nova hiša, 6 orlov zemlje, od tega 1½ orala gozda, se prodaja. Izve se v Studencih, Kralj Matjaževa ulica 2. 1820

Kupim lahki enovprežni ali trgovski enovprežni voz. Hotel Halbwidl, soba št. 3. 1813

Lepa moderna hiša v Mariboru, dvonadstropna, 24 oken na ulico, z malim trgovskim lokalom ter opravo, velikim dvoriščem in vrtoom za zelenjavo, vse v dobrem stanju, se prodaja. Cena D 240.000.— Vpraša se Aleksandrova cesta 32 v trgovini. 1802 3-2

Priporočam brivnico »Union« na Glavnem trgu s prvovrstno postrežbo. Roškar, poslovedja. 1750

Pristopajte k Jugoslovanski Matici.

Dežni plašči

došli. Velika izbira pri 1807 3-2

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Solske torbice in tudi druge na izbero pri Iv. Kravos, Aleksandrova c. 13, na vogalu. Istotam se kupijo stekleni nastavki z oporami vred za izložbena okna. 1715

Trčan cvetlični med, čist vosek, jamčeno pristno blago, ima v zalogi Cebelarska poudružnica v Crni pri Prevaljah. — — — 1722 4-3

Usnjate suknje

raglane, pelerine, izgotovljene obleke za gospode in dečke priporočajo po nizkih cenah

Franc Zwerlin

Maribor, Aleksandrova c. 28.
Naročila po meri se izvrše hitro in elegantno. — 1764 — 3-2

Železo vseh vrst traverze, cement, pločevino, žice in žičnike

po najnižji ceni priporočajo

Ivan Koražija, trgovina z železnino na debelo
Maribor, Aleksandrova 23.

Telefon interurban 313.

Telefon interurban 313.

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu, glavno zastopstvo v Mariboru

naznanja, da je svojo pisarno premestila

iz Čafove ulice št. 2 v Slovensko ulico št. 2, I. nadstropje. Telefon št. 171. 1808 3-2

Prodajalka

vešča nem. in slov. jezika, se sprejme takoj v večjo trgovino. Reflektira se le na zanesljivo z večletno prakso dobro izurjeno moč. Naslov pove uprava. 1790 4-4

Velik zaslužek!

Recept za proizvajanje gospodinskih potrebščin se takoj dobi. Cenj. dopise na upravo »Tabora« pod »št. 1806«. 1806 2-2

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1828

Brez posebnega obvestila.

Potni neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je naša iskrenoljubljena babica in prababica, gospa

Eva Danko, roj. Spindler

v soboto, dne 23. t. m. ob pol 18. uri po kratkem trpljenju in previdena s težili sv. vere boguudano preminula.

Truplo nepozabne pokojnice se je položilo v ponedeljek, dne 25. septembra 1922 ob 16. uri na mestnem pokopališču v Pobrežju k zadnjemu počitku. Istočasno se zahvaljujemo prečastitim oo. frančiškonom za prvo pomoč v cerkvi nenadoma oboleli rajnici, dalje darovalcem prelepega cvetja, vsem, ki so spremlili nepozabno pokojnico na nje zadnji poti ter sploh vsem, ki so nam na ta ali oni način tešili veliko bol.

MARIBOR, dne 26. septembra 1922.

1819

Redbine:

Ivan Šoštarč, Ivo Barta, Ferd. Ussar, Alois Ussar, Anton Kosinc, Anton Zentner, Riko Dereani, Ludwig Sabukoschegg.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo pretužno vest, da je naš iskrenoljubljeni oče, brat, stric, tast in ded, gospod

Peter Novak

posestnik in gostilničar, vladni komisar, bivši deželni poslanec i. t. d.

v torek, dne 26. septembra ob pol 10. uri predpoldne v 68. letu starosti po dolgi mučni bolezni, previden s težili sv. vere, boguudano preminul.

Pogreb nepozabnega se vrši v četrtek 28. septembra iz hiše žalosti na mestno pokopališče v Slovenski Bistrici.

Sv. maša zadušnica bo darovana v petek, dne 29. septembra 1922 ob 7. uri zjutraj v župnijski cerkvi v Slov. Bistrici.

Globoko žalujoči ostali.

1825